

tedy nic jiného, než se o opětné sestavení náhodně pokoušet. Bylo zřejmé, že správný otvor pro příslušný závit nemůže být ani ten, kde by musel užit sílu, ale rovněž ani ten, kde by závit volně proklouzával. S kapkou trpělivosti našel konečně správné otvory pro osky kolečka.

Jak chápat a použít tento příklad konkrétně? Mladí muži, kteří vstoupí do semináře, jsou si svým povoláním více či méně jisti. Během prvního roku si otec spirituál, který je sleduje, zvykne vnímat různé nářky nad tím, co jim nejde. Nenechá se tím ale odradit a doporučuje: Dělejte všechno tak, jak se má, a uvidíš, že pochybnosti přejdou. Když se však bohoslovec ani na konci prvního roku necítí být na svém místě, začne mít spirituál o mladíka oprávněně obavy. A když ani po druhém roce nedosáhne bohoslovec pokoje srdce, navrhne mu: „Zdá se, že zde není pro tebe to pravé místo. Běž pokojně hledat jinde.“ V seminářích se rovněž stává, že bohoslovci přijde na mysl vstoupit do nějaké řehole. Když se taková myšlenka opakuje často, moudrý představený navrhne často následně: „Zeptej se v tom klášteře, kam bys chtěl vstoupit, jestli ti tam dovolí během prázdnin nějaký čas pobýt, a poznáš lépe, zda tvoje místo bude mezi nimi. Jestliže takovou zkoušku neabsolvuješ, hrozí, že později přijdou stále výčitky z toho, že jsi měl být někde jinde, a to je velmi nebezpečné.“

Není nebezpečné přijmout ihned jakýkoli podnět?

Inspirace přichází znenadání (exaifnes, říkal Platón). Jestliže je to skvělý podnět, je třeba jej ihned přijmout, radí umělci a také někteří zbožní lidé. Ale jak poznáme, že je inspirace skutečně tak vynikající, jak se prezentuje? Není radno ihned věřit tomu, co nás nutí k rychlému rozhodování ohledně důležitých věcí. A jedná-li se o otázku povolání, pak o to více musíme již v prvním okamžiku zpochybnit to, co nás nabádá k podstatné změně. Teofanu Zatvornikovi napsala jedna žena, že jí přišlo na mysl stát se mniškou. Teofan jí krátce odpověděl: „Chvilí posečkejte, kláštery neutečou!“ Dobrá kuchařka nevytáhne bábovku z trouby dříve, než nabude jistoty, že je dostatečně propečená. Podobně i povolání se nemění dříve, než dozraje v mysli rozhodnutí pro nový životní stav. Uspěchaná rozhodnutí bývají nejčastěji pokoušenými. Dábel, píše též autor, má omezený čas, proto chce, aby vše proběhlo co nejrychleji. Naproti tomu Bůh jedná pokojně. Nespěchá, protože má k dispozici celou věčnost.

srov. Tomáš Špidlík – O povolání

Další texty v týdnu

Po: 2 Sam 5,1-7.10; Mk 3,22-30 Čt: 2 Sam 7,18-19.24-29; Mk 4,21-25
 Út: 2 Sam 6,12b-15.17-19; Mk 3,31-35 Pá: 2 Sam 11,1-4a.5-10a.13-17; Mk 4,26-34
 St: Sk 22,3-16; Mk 16, 15-18 So: 2 Sam 12,1-7a.10-17; Mk 4,35-41

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Marka – Sacra pagina;
 Meinrad Limbeck – Evangelium sv. Marka – Malý stuttgartský komentář;
 Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz;

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

3. neděle v mezidobí – cyklus B

22. ledna 2012

¹⁴Když byl Jan (Křtitel) uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: ¹⁵„Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangelium!“ ¹⁶Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. ¹⁷Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.“ ¹⁸Ihned nechali síť a následovali ho. ¹⁹Když popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují síť; a hned je povolal. ²⁰Zanechali svého otce Zebedea na lodi s pomocníky a odešli za ním.

Mk 1,14-20

Úvod k meditaci

Ve všech náboženstvích hledá člověk Boha, v křesťanství Bůh hledá člověka. Židovští muži si vybírali svého učitele. Oni to byli, kdo rozhodovali o tom, koho chtějí následovat a od koho se učit. Zde je tomu přesně naopak. Bůh sám prosí člověka, aby šel za ním. Nikdo mě nemůže povolat kromě něho. Nikdo však také nemůže odpovědět místo mě. Víra je vztah, který utvářím s Ježíšem, mým Pánem.

Výklad biblického textu

Kontext: Od začátku Markova evangelia jsme se dozvěděli pouze o Ježíšově křtu a pokoušení na poušti. Nyní přichází místní a časové údaje týkající se počátku Ježíšova veřejného působení. Evangelista nejprve shrnujícím způsobem podává zprávu o Ježíšově misijní činnosti (v. 14n) a pak vypráví o povolání prvních učedníků (vv. 16-20).

v. 14: Kdo přijme dobrou zprávu, ten si je vědom Boží blízkosti. Ona pak působí, že člověk žije v radosti z Boží blízkosti. Ježíš přináší zprávu o Bohu, která se má stát příčinou a základem radosti člověka.

v. 15: Zde jsou zhuštěny základní pojmy křesťanského hlásání a života: evangelium, věřit, Boží království.

Ústředním bodem Ježíšova poselství je toto: Bůh je Pánem a tento Bůh je blízko. Boží vláda je trvalá a objímá všechno, není vždy zcela zřetelně patrná. Vláda Boží může být i velmi skrytá. Někdy by se mohlo zdát, jako by Boží vláda ani nebyla. Dokonce se často stává, že je přehlížena nebo i popírána.

Obráťte se – je možné rozumět doslovně. Je tomu tak, jako když se člověk nachází na cestě, která vede špatným směrem. V tomto okamžiku je třeba zcela změnit směr a vrátit se k místu, ze kterého vyšel. Člověk má původ v Bohu, od něho vyšel. Výzva k obrácení je výzvou k návratu k Bohu. Při obrácení nejde v prvé řadě o nějaké předsevzetí, které by si člověk učinil, nýbrž o novou zásadní orientaci na Boha.

1. čtení:
Jon 3,1-5.10

2. čtení:
1 Kor 7,29-31

Evangelium:
Mk 1,14-20

Srovnání:

Mt 4,12-17

Lk 4,14-15

Mk 6,17-18

Gal 4,4

Ef 1,10

Žid 1,1-2

Mt 4,18-22

Lk 5,1-11

Jan 1,40-42

v. 18: Ježíš nevolá do služby ty, kteří nic nedělají, kteří lenoší a potřebují nějakou činnost – nějaké zaměstnání. Měřítkem volby při volání k následování je pouze Ježíšova vůle. On volá koho chce. Podobně jako Eliáš povolává Elišu (1 Král 19,19-21), Ježíš povolává své učedníky, ale už jim nedovoluje rozloučit se s rodiči. Ježíš tak dává najevo, že vyžaduje od člověka radikální rozhodnutí, kterému je vše ostatní podřízeno.

K tématu

„Proč jste vstoupil k jezuitům? Proč jste si vybral právě tento řád?“ Odpovídám vždycky stejně: nic jsem si nevybíral, přišlo to samo jako většina věcí v mém životě. Já s touto životní výzvou pouze souhlasil a jsem přesvědčen, že to bylo dobře, že jsem udělal, co jsem měl. Někteří mohou ovšem namítnout, že to není důstojné – žijeme přece v době svobody, dnes si lidé všechno vybírají sami podle vlastního gusta. Dříve bylo skoro samozřejmé, že syn přebíral zaměstnání po otci spolu s chalupou i celým sociálním prostředím. Dítě se tak učilo pořádku, tj. nevybírat si. Dnes si ale už malé děti navykají na selfservice i u stolu. Tím více se považuje za svatosvaté právo volby budoucího zaměstnání. To je pohled dnešní doby a já proti tomu samozřejmě nic nemám. Přesto je však podstatný rozdíl mezi vybíráním věcí a osob – věci se vybírají podle čistě osobního vkusu, zatímco osoby jen s oboustranným souhlasem. I k tanci si chlapec může vybrat jenom děvče, které s tím souhlasí, a děvče zase čeká, až je někdo vyzve. Duchovní povolání je rovněž oboustranná volba, dohoda mezi osobním Bohem a osobním přivolením – přitom lidská duše je vůči Bohu spíše v pozici děvčete.

Tomáš Špidlík – Duše poutníka

Synergie

Křesťanský život je dialogický a plný tajemství. Ale není to slepá ulička. Je soustředěna na následování Krista, který nás vede, a na náš život v Kristu. Jsme totiž naroubováni na jeho tělo a užíváme energii jeho Ducha. Duchovní život se tudíž uskutečňuje v synergii (součinnosti) božského a lidského; ne jako dvě oddělené skutečnosti, ale jako dvě skutečnosti, které činí jediné v jednotě zbožštěné přirozenosti. Naše jednání se tedy stává činností, která je ovocem energie spojující Boha a člověka. Můžeme si to přiblížit na výstižném příběhu, který vypráví o mladičkém italském malíři, nadšeném obdivovateli fresek Domenica Zampieriho, zvaného Domenichino. Jedna z jeho fresek se mu obzvláště líbila kvůli mimořádně krásným rysům tváře. Často chodil do kostela, kde se freska nacházela, a pokoušel se ji napodobit na svém plátně. Přicházel každý den a každý den odcházel z chrámu hluboce zklamán. Pozoroval ho ze zadu staříčkový pán. A v jednom okamžiku mladý muž zcela znechucen mrštil štetcem o zem. Stařec ho zvedl, ponořil do barvy a několika tahy dokončil tvář, zcela podle přání umělce. Mladík překvapením vykřikl: „Pane, vy jste anděl!“ A starý muž klidně odvětil: „Ne, jsem Domenichino!“ Jestliže jsme my oněmi mladičkými malíři, pak Kristus je jako Domenichino, který dokončuje naše úsilí.

Každý člověk, který přichází na svět, přijímá zvláštní povolání... Když se podíváme na nesčetné množství lidí na Zemi, překvapí nás jejich rozmanitost. Nikdo není zcela totožný s druhým. Uvědomíme-li si tyto rozdílnosti, zdá se, jako by byl lidský život hluboce nespravedlivý. Nikoliv teprve moderní demokracie, ale už antičtí stoikové chtěli uspořádat lidské

soužití na principu, podle něhož jsou si všichni lidé rovni a každý zákon platí pro všechny stejně. Ale jak jej aplikovat v tak rozdílných situacích?

Nad tímto tématem uvažovali mnozí církevní otcové. Snad nejneobvyklejší mínění předložil Origenes: lidské duše ještě před svým zrozením v těle byly poskvrněny některými hříchy, které ovlivnily jejich příchod do světa. Tento směr promyšlení se ale ukázal neakceptovatelný, proto svatý Bazil zpracovává myšlenku následujícím způsobem: Bůh Stvořitel je stejně spravedlivý ke všem. Rozdíly mezi lidmi jsou však důsledkem hříchu, jak vytyčil už Origenes. Avšak ne tím způsobem, jak se Origenes domníval, totiž jako důsledek hříchu, který předcházel příchodu na svět, ale ze zlomyslnosti druhých lidí. Tento princip se zdál být snadno uplatnitelný v kázáních o sociální spravedlnosti, která se týkala pozemského bohatství: bylo určeno všem. Jestliže ho někdo užívá v hojné míře, zatímco druhý žije v bídě, je to jako na divadle, kde jeden obsadil dvě místa a druhému zůstává místo pouze na stání. Obtíž Bazilova uvažování ale spočívá zase v tom, že v teorii je tento argument platný, ale v žádné společnosti se nepodařilo jej uskutečnit v praxi. Ve veřejném životě musíme usilovat o zmírňování rozdílů mezi lidmi na minimum a zavádět zákony, které jsou platné pro všechny. Ale zkušenost ukazuje, že se nám to nikdy dokonale nepodaří.

Existují totiž rozdíly, které nejsou ovocem nespravedlnosti. Co z toho vyvozujeme? Že povolání, které přichází od Boha, je odlišné od povolání, které se pokouší být ospravedlněno lidskou volbou. Zde už totiž vstupuje do hry tajemství Božích plánů, jak ukazuje evangelium v podobenství o hřivnách (srv. Mt 25,14-30). A právě ono vyvolává úvahy o Božím povolání každého člověka.

Jestliže máme na mysli povolání v profánním světě, uvažování postupuje více méně následným směrem: Člověk nejdříve existuje s jistými charakteristickými rysy, schopnostmi, dary, sklony a v souladu s nimi si musí volit svoji životní dráhu. Někdy se postupuje v tomto směru téměř vědecky: Člověk se podrobuje psychologickému zkoumání svých osobnostních předpokladů, aby bylo zřejmé, jaký směr cesty k vykoupení je ten správný. Před očima Božíma se ale odvíjí něco zcela opačného: Od věčnosti Bůh volá každého člověka, dává mu zvláštní povolání, pro které ho stvořil a které má uskutečnit. K tomu mu nabízí vše potřebné. Ale právě toto konkrétní zaslíbení tvoří pro povolání skutečnou zkoušku víry.

Avšak volba mezi různými možnostmi je konstantou celého našeho života

Když se v běhu našeho života ocitneme křižovatce, ptáme se, jakým směrem se dál ubírat. Pro mytického Herkula byla otázka z hlediska teoretického jednoduchá, protože mu byla předložena obecným způsobem: musel si vybrat mezi cestou dobra a cestou zla, a nepochybně si zvolil dobro. Ale při volbě konkrétního povolání se cesty rozdělují různými směry a všechny se mohou jevit stejně dobrými. Po dokončení gymnázia se muž nebo dívka ptá: Mám se přihlásit na univerzitu? Na jakou fakultu? Mám vstoupit do semináře? A často jsou nejistí i ti, kdo mají poradit. Proto bývá mnohdy jediným účinným prostředkem zkušenost. Teofan Zatvornik líčí právě zmíněné příležitostí metaforou. Vypráví, že když byl ještě chlapcem, rozmontoval budík, aby viděl, co je uvnitř. Jednalo se o dobře známé dětské, zcela zbytečné „zkoumání“. Hned vzápětí se totiž objevila pochopitelná obtíž: když budík rozmontoval, nezapamatoval si, jak jednotlivá kolečka do sebe a do otvorů zapadala. Nezbyvalo mu